

محل مطبعه و اداره :

جفـال اوغلندۀ امنيت
صندوغي جوارندۀ
شنكول يقوشندۀ
۲۲ نومبرو

مستشرقین

۱۳۲۶

اخطار :

مسلكمزه ووافق آثار
جدیدہ مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدلمہین آثار اعادہ اولنماز

دیر ، فلسفہ ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، و سیاسیاندرہ و بالخاصہ احوال و شئوہ اسلامیدرہ بحث ایردو هفته دہ بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

در سعادتدہ نسخہ سی ۵۰ پارہ در

قیرلہ دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسہ سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنیر

آبونہ بدلی

سنہ لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیہ ایچون	۶۵	۳۵
روسیہ	۶۵	۳۵
سائر ممالک اجنبیہ	۱۷	۹

آلتیجی جلد

۶ ربیع الآخر پنجشنبہ ۲۴ مارت ۳۲۶

عدد : ۱۳۵

زماندن بری حاکمیت اسلامی سنی رخنه دار ائمه مشدر ، همان استقلال اسلامی سنی بر شکل ملیده اوله رق اداره ایتک اوزره بولمشد . فقط اون اوچنچی عصر او اخیزینه طوغری عالم اسلامک باشنه کلن فلا کتلدن بخاراده آزاده قالمامشد .

۱۳ نجی عصرده بخارا عنعنات ماضیه سنه ، خدمات علمی سنه ، اجتهادات مدنی سنه منور اوله رق ، آتینی اونوده رق خواب غفلته طالمشدی . او یالکزر رؤیاسنده ماضی سنی تخیل ایدر ، استقبالی کورمزدی . موجودیت ملیه محافظه سنی خاطرینه بیله کتورمزدی .

حتی اون اوچنچی عصرک نصف اخیزینه طوغری بوندن ۴۳ ، ۴۵ سنه اولاری ، زرفشان وادیلرنده روس طوبلرینک طراقة دهشت انگیزی بیله ار خواب غفلت زده دی او یاندردمدی . بخارانک احوالی پریشان ، استقلالی متزلزل ، توندن کونه بر انحطاط او چورومنه طوغری یوارلمقده ایدی . دیگر طرفدن رقیلر کوزلرینی درت آچمشلر ، بخارایی حاضر برلقمه دیه یوتمق ایستورلردی .

حکام ظالم ، اهالی جاهل ، رقیلر مستفید ، وطنلر مغفوم برحالده ایدی . بیک ایکی یوز یتیم بوقدر سنه دئیری هوای صاف اسلامی یه ایله یشامش ، کونده بش دفعه « الله اکبر » صدالرینی دره لرینه تپه لرینه ظنین انداز ایتدکن صکره عرش اعلا یه اصعاد ایتدیرمیه آلیشمش او مبارک وطن ؛ دائما تحت تهلکده بولنوردی . سینه صافنده پرورده ایتمکده اولدینی بو اولادک نه قدر سونوک ، نه قدر حسسز بولندینی ادراک ایدره رک دائما محزون ایدی . چونکه بو حسسز ، روحسز اولادک الله قالدقجه بر کون انک هوای صافی اخلاص ایدیلرک ، آنک دره لرینه ، تپه لرینه صدای نقوس عکس ایدر جکدی . ایشته او مبارک وطنک بتون دشوونجه سی ، بتون آلام واکداری بو ایدی ، بوندن عبارت ایدی . وطن پروران تهدید ایدیلر ، آصیلر ، کسیلر ایدی . وطن ایله برابر اولادی ده خاک هلاکه طوغری کیتمکده ایدی . وطن بی کس ، وطن بهجور ، وطن خراب ، وطن پریشان اولدینی بر صروده ایدی که غربدن شرقه طوغری یایلمقده اولان اون دردنجی عصرک امواج انتباه کارانه سی بخارا حدودینه واصل اولمشدی . اوسیل مدنیت بخارا ایچنده طراقلر حصوله کتوره رک ایلمک مکتبلرک قاپولرینی آچمیه باشلامشکن ، اسلامی تک تعالی سنی ، وطنک سلامتی آرزو ایتمین بر گروه متغلبه بو جریان قارشو قویتمق ایسته مشلردی . مدنیته انتباهه مخالفت ایتمه نک نه قدر مخاطره لی بر حرکت اولدینی انلر تقدیر ایتمکدن عاجز ایدیلر . چرنکه جاهل ایدیلر . هیچ مدنیته جریانلرینک اوکنه طورولورمی ؟ او انتباه یواش یواش بخاراده یرلشمه یه ، غفلت زدکانی برر ، برر او یاندیرمه یه باشلادی . بخارا داخلنده بر طاقم جریانلر حصوله کتوردی . فقط خائن وطن اولان متغلبه اکثریت اوزره موقع اقتداری تشکیل ایتمکده بولندقلرندن وطن پرورانک تشبثاتی نتیجه پذیر اوله یوردی .

ایشته بوهنگامه یوسیتده ایدی که ۱۳۲۹ سنه سی محرم الحرامی طلوع

ایدهرک بخارا سمانی نورلره غرق ایتدیکی کبی بخارا وطنک امدادینه یتشمک انتباه اسلامی انک انتشار و تعمیمه خدمت ایتک اوزره امیر عالم خان حضرتلری تحت موروثلرینه اجلاس اولدی . بویکی ای طرفنده بخاراجه اجراسی الزم بولنان بر چوق فرامین هایونی صدور ایتش ، پیدرپی اجرا اولنیه باشلامشد . بوسورتله از مبارک وطن بر چوق تهلککلرندن قورتلمش ، اغوش المننا کنده محفوظ بولندردینی اجداد عظامک روحی سویمش ، وطن پروران ایچون دوره فعالیت باشلامشد .

بخارانک احوال پریشانی بهانه ایدهرک الحاقی وردزبان ایدن رقیلر صامت اوله رق قالمشلردر . حتی الحاقی صورت قطمیه ده روسیه حکومتدن طلب ایدن « ن . و . » « م . و . » « س . ا . » کبی بر چوق مطبوعات ، بوکون بتون امیددی امیر جدیدده بولمشلر ، بر چوق اصلاحات پروژه لر یله باش مقاله لرینی بخارایه حصر ایتیه باشلامشلردر . حتی پرسیورنگک ائ بیوک غزته لرندن بری برقاج باش مقاله سنی بخاراطرز اصلاحاته حصر ایدهرک بر چوق موادی بخارانک سعادت وسلامت استقبالی سنی ایچون الزم بولیوردی . طیه و تجارت مکتبلرینک کشادی . اجرای سربستی تجارتی ، تجارت مرکز لرینک احداثی شوسه ، دیر یول ، تاغرافک نواحی مملکته تمیددی کبی (منفعت مقابله) بی موجب بر چوق شیلری اهم بولیوردی . فقط بونلر نه قدر کوزل شیلر ایشه ده یه بخاراجه اهم اوله مزدی . هر شیدن اوت هر شیدن مهم اولان بخارانک اوشمعه دار شهرت علمی سنی شرف و حیثیتک اعاده سی ایدی . چونکه علمسز ، حسسز بر مملکت ایچون او اثار مدنی یرلیرک اضمحلالندن بشقه بر شی تأمین ایتمز . اوسترالیا ، جاوا ، هاوای ، افریقا و بشقه بر چوق ممالکده ساکن یرلیرلر . خراب و پریشان اولمیرینه ، وطن جدا بر حالده موقع اسارتده قالمیرینه سبب ؛ علمسز ، روحسز بولندقلری بر حالده خارجدن عکس انداز اولان مدنیته مملکتلرندن حصوله کتیردیکی اثار مدنیته شمانلری دکلر در ؟

ایشته بونلری تقدیر ایدن حضرت امیر جدید ؛ اصلاحاته اولای یرلیرک موقع علملرینی اعاده ایدره رک بر صورتده باشلامشلردر . شمدی یه قدر اجراسنه باشلانان اصلاحاتی یه بو صحیفه لرده ایریجه تشریح ایدهرک قارئین کرامه عرض ایدره جکز .

نور علی زاده

غیاث الدین حسنی

حضور عالی لرینه

افندم ؛

ولوکه جزئی بر مدت ایچون اولسون قلمکزی توقفه مجبور ایدره جکمدن عفویکزی طلب ایلرم . بوکاده جسارت ، سز لره مقصدینه آز چوق واقف بولونمقلغمدر .

کچن کون احتیاج سوقیه دواثر حکومتدن ، پوسته خانه به مراجعت ایتدم . (غلطه ده کی) پوسته خانه نك تنهالغی اولانظر دقیمی جلب ایتدهدی ایسه ده ، بر آز صکره حکمتك نه اولدوغنی آکلادم . بن هنوز دائرة مخصوصه سته دوغرو ایلروله مکده ایکن (افتدی) دیه قولاغمه برسس کلدی . اطرافه باقدیغمده پوسته خانه خدمه لرندن برینك نی چاغیرمقده اولدوغنی کوردیم . بولوندوغم محله توقفه نی چاغیرمقده اولان ذاتك سریع خطوه لر ایله بکا تقریبه انتظار ایتدم . یانمه کلدیکنده ، « نه ایستورسکز ، بو کون مأمور افندیلر یوقدر . دائره لر قبایلدر . » کبی بر شیلر سویلیدی ایسه ده بن حالا مسئله نك فرقه وارانمادیغمدن بو حریفك نه دیمك ایسته دیکنی آکلامه چالیشیوردیم بوسرد ، مخاطبم آرتق حده کله رك « بو کونك بازار اولدوغنی بیلمه یورمیسکز . یالکز مکتوب ویره یلورسکز باشقه کیمسه لر یوقدر . » دیدی . بن ده آرتق نه اولدوغمك فرقه وارمقسزین ، بوشده قارشنی (یا اولیله می) کله سندن فضله سنی صرف ایده مکسزین ، آلیق آلیق اطرافه باقینه رق بر آن اول اورادن اوزا قلاشمه مجبوزیت حسن ایله دم .

یوله کیدرکن بوندن اول تصادف ایده رك اهمیتسز کوردیکم برنجی مسئله عقلمه کلدی . بو سبدن دولای اولدقجه قارشیق بر فکر ایله مسکنمه عودت ایتدم .

مساعده کنزله برنجی بی ده سزه عرض ایدیم :

ینه بوندن ایکی هفته اول جمعه کونی ساعت دو قوز بجق ، اون راده لرنده بك اوغلندن کچوردیم . هنوز توندن چیقارق غلطه سراینه دوغرو ایلروله مکده ایکن هراوج ، بش خطوه ده مسلمان طلبه لرینه اللرنده بر چانطه و بر قاج کتاب اوله رق تصادف ایدیوردیم . غلطه سراینه بك آز بر مسافه ده ، کوردیکم بو طلبه لر میساننده یاقه لرنده (مکتب سلطانی) کله لر یازیل افندیلر واریادی جمعه کونی بو طلبه نك نره دن کلدیکلرینی اوکرنمکی لازم و حتی کندمجه الزم بولارق اوراده بر آز توقفه بر مناسب ذاتدن صوردم . بو ذات بکا بك قیصه اولارق (مکتب سلطانی یالکز بازار کونلری تعطیل ایدیلور) دیدی . بونی اولدقجه کافی بولارق ایشیمی تسویه ایچون یوله دوام ایتدم . نهایت کونك برنده بر دیگر آرقداشمه ده صورارق بو مسئله نك ماهیتی تمامیه آکلادم .

تریبه بی تکامله ، اخلاقی غایه اصلی به ایصال ایده جك ، دین و ملیتک نه دیمك اولدیغنی کنج لر مزه اوکرمه بیله جك وایولده استقبال ایچون بو وطنك بو ملتک عصر لر چه ادامه حیسانه مدافع یتیشدیرمکه مکلف اولان ، مکتبلریمز دکلیدر ؟

بویه بر اسلام مکتببنده [چونکه اوج ربعدن فضله سی مسلمدر] بازاری ایام تعطیلده دن عد ایده رك جمعه کونلری درسه دوامده کی مقصد و امید نه در ؟ یوقسه بز دینمزدن امین دکلی یز ؟ بزله قندن حقیقه مستفید اولق ایچون علم حالمزی بیلمک و اونك تعریفی وجهله حرکت ایتک ایجاب ایتزمی ؟

اون بش یاشنی دولدورمش بر مسلم اولادینه عجا جمعه نمازینی

قیلمق نه در ؟ قیلمایانك جزاسی نه در ؟ بونی یانمه سوق ایتنه بن ابونك مجاز اتدن حصه سی نه راده لرده در ؟ برده بونی یانمقده عادتاً ممانعت [چونکه آچقندن آچیفه ممانعت ایدن ذاتاً مسلم دکلدر] کوسترن ابونك جزاسنك براولکی ایله اولان مناسبتلری نه در چه لرده در ؟ ایسته بو سؤاللرمک جوابی بر طرز مناسبتده بن و بن کبی بر جوق قارلریکزه ایضاح ایتمه کنزی رجا و طلب ایلرم . چونکه بز لر ترقی یی تقلیدده بولاجنز امیدیه بستیون فنا بوللره صابمغه باشلامقده یز . بو تقلید ایله ملیتی ده اونوتاجنز . نته کیم آبدی رکز ایتک فکری بزده عادتاً تعمیم ایتمکده در . حالبوکه بویه جه اسملرینك هیچ بر زمان اونودولماسی الزم بولونان ، وطنپرور ، عالم ، فداکار ، رجا لیمز نامنه ، دکل بر قوروستون ، بلکه اورادن ، منور فکری و وطنپرورلر ، عالمز ، فداکارلر یتیشدیر یله بیله جك طرزده احتیاجنز نظر دقه آلینارق بر مکتب ایله اونك قسماً وارداتی تشکیل ایده . بیله جك مؤسسات نافع و جوده کتیر ملی یز . عجا بزم هانکی قضا و یاسنجاعمز ده معارفك بر بناسی وار ؟ آبدی لر آنحق زنکیکن اولدوغمز زمانه تعلیق ایدملی . نتیجه اولارق دیمك ایسترمکه بو یاره سز لغمز ائساننده یاره مزنی الزم اولان نواقصك ا کمالی ایچون صرف ایتمه کسای بولونالم دکلی ؟ سز لری تصدیع ایتدیکمدن بشکار عفو یکیزی طلب ایله ختم کلام ایلرم اقدم . مهندس مکتبی طلبه سندن طرابلس غرابلی

محمد اکرم

بیان تأسف

محضاً تفرقه و نفاق یوزندن عصر لر چه آلام و مصائب ایچنده ، واسارت آلتده قالان میلیونلر چه قارداشک ، بی نهایت اقوام اسلامیه نك الاله ویرمک ایسته دیکی شوزمانده آرارینه نفاق صالمق قدر بیوک برجنایت اوله ماز . کیم بیلیر هانکی ملتک افکارینی تصویره قالدیشان بر غزته ، کچن کون ، موسقوف طمارارینه آره صبره دوکولمش اولان تاتار قانلرینك بوقومی دائماً خونخوار لغه سوق ایده جکی یولنده غایت معناسز بر تجاوز ایله ۲۰ - ۳۰ میلیون تاتار - مسلمان قارداشلریمزی کوجندیردی . بو حقارتدن غلیانه کلن روسیه لی مسلمان طلبه نك مراجعت واقعه لر ی اوزرینه شو اثر ذهولدن طولای اعذار ایده جك یرده ینسه اوغزته قباحندن بیوک بر عذر سرد ایدرک دها زیاده هیجانه سببیت ویرمش و بته عثمانلی مسلمانلرینی تاتار قارداشلرینه قارشنی دوچار خجالت ایتشدیر . اوز قارداشمز اولدقلری تاریخك و عنعنات ملیه نك شهادتیه ثابت اولان بر قسم مسلمان قارداشلریمزی (خونخوار) لقله توصیف جرأتنده بولمق ، فوق العاده شایان تأسف در . بو خصوصده بزم ایچون مدار تسلی اوله جق برشی وارسه اوده بوصایغیسزلنك قرق ملیسون خلق ایچنده یالکز متجاوزک شخصنه انحصار ایده رك اودا ره دن ایلری کچمک احتمالی اولماسیدر .